

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 618/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. októbra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť R. P., M. P. a A. P., zastúpených advokátom Mgr. Petrom Kubovičom, advokátska kancelária HKP Legal, s. r. o., Sasinkova 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 285/2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 235/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. P., M. P. a A. P. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. októbra 2014 doručená sťažnosť R. P., M. P. a A. P. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 285/2004 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 235/2013.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

«Porušovateľom základného práva sťažovateľa je všeobecný, vecne a miestne príslušný súd, konajúci vo veci, ktorým je Okresný súd Bratislava I... a odvolací súd Krajský súd v Bratislave...

Sťažovateľ je navrhovateľom v právnej veci navrhovateľov: 1) R. P... 2) M. P... 3) A. P... proti odporcovi: W., s. r. o... o nahradenie prejavu vôle,

vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10 C/285/2004 (pôvodne pod sp. zn. 7C/192/2000) a na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5 Co/235/2013 (pôvodne 7 Co/80/2009 a 3 Co/89/2007)...

Navrhovatelia sa svojim návrhom (v znení jeho zmeny zo dňa 19. IX. 2001) domáhali nahradenia prejavu vôle odporcu ponúknuť navrhovateľom na predaj, resp. uzavrieť kúpnu zmluvu o predaji spoluvlastníckeho podielu vo veľkosti 30/64 na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území..., zapísaných v katastri nehnuteľností vedenom Katastrálnym úradom v Bratislave - Správou katastra pre hl. mesto SR Bratislavu na liste vlastníctva č... ako pozemok parc. č... - zastavaná plocha o výmere... a stavba súpis. č... - dom postavený na pozemku parc. č... (ďalej len „nehnuteľnosti“), a to za kúpnu cenu 27.094,53 EUR (pôvodne 816.250,- Sk) a za ďalších podmienok uvedených v zmluve tvoriacej súčasť výroku rozsudku.

Dôvodom pre podanie návrhu bolo porušenie predkupného práva navrhovateľov daného ustanovením § 140 Občianskeho zákonníka, ku ktorému došlo prevodom spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam na spoločnosť W., s.r.o. (odporcu)...

Okresný súd Bratislava I návrh navrhovateľov zamietol. ...

Odvolací súd vyhovel žiadosti navrhovateľov a pripustil vo veci dovolanie. ...

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolaniu navrhovateľov vyhovel a výrokom svojho rozsudku zrušil rozsudok súdu prvého stupňa (zo dňa 14. 11. 2002) ako aj rozsudok odvolacieho súdu (zo dňa 30. 1. 2003) a vec vrátil na súd prvého stupňa. ...

Po rozhodnutí odvolacieho súdu sa vec vrátila na Okresný súd Bratislava I. ...

Okresný súd Bratislava I následne uznesením zo dňa 21. XII. 2006 návrh navrhovateľov (po šiestich rokoch od podania návrhu) odmietol. V odôvodnení zopakoval dôvody údajnej vadnosti návrhu tak, ako ich uviedol vo svojej výzve zo dňa 18. VIII. 2006...

Krajský súd v Bratislave odvolaniu navrhovateľov vyhovel...

Vec sa po rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave vrátila (po tretí krát) na Okresný súd Bratislava I.

Predmetné rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave je právoplatné a jeho závery sú pre súdy nižšieho stupňa v konaní záväzné. ...

Napriek rozhodnutiu odvolacieho súdu, po vrátení veci Okresný súd Bratislava I návrh navrhovateľov opäť zamietol; išlo o tretie rozhodnutie súdu prvého stupňa vo veci samej v neprospech navrhovateľov, a to z viacerých „nových“ dôvodov. ...

Krajský súd v Bratislave odvolaniu navrhovateľov vyhovel a rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil...

Ako je uvedené v ďalšom bode tejto časti odvolania, hoci rozsudok odvolacieho súd bol z formálno-procesných dôvodov dovolacím súdom zrušený (obdobne ako aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa), vyššie citovaná právna argumentácia odvolacieho súdu, ktorou reagoval na právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, nebola v ďalšom štádiu konania dovolacím súdom vecne spochybnená. ...

Na dovolanie odporcu Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil

- rozsudok odvolacieho súdu z 30. VI. 2010, sp. zn. 7 Co 80/2009, ktorým odvolací súd vyhovel odvolaniu navrhovateľov,

ako aj predchádzajúci

- rozsudok súdu prvého stupňa z 1. XII. 2008, sp. zn. 10C 285/2004-653, ktorým prvostupňový súd vyhovel odporcovi (a žalobu navrhovateľov zamietol).

Podľa odôvodnenia „dovolací súd zistil, že konanie pred odvolacím súdom je postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. f) O.s.p.“ ...

Prvostupňový súd, ktorému sa vec vrátila, po štvrtý krát návrh navrhovateľov zamietol... v rozpore so svojim predchádzajúcim záverom ako aj v rozpore so závermi súdov vyššieho stupňa (vrátane NS SR)...

O odvolaní navrhovateľov proti tomuto rozsudku prvostupňového súdu rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý vo veci vydal doposiaľ posledné rozhodnutie. ...

Odvolací súd... potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I zo dňa 20. 11. 2013, č. k. 10C 285/2004-1045, ktorým súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľov zo 7. XII.

2000 o nahradenie prejavu vôle v nadväznosti na porušenie predkupného práva navrhovateľov. ...

Vzhľadom na svoje trvanie a značný počet meritórnych rozhodnutí vo veci vydaných súdmi všetkých inšancií, prostredníctvom viacerých a meniacich sa senátov a sudcov, má však prejednávaná vec bohatú procesnú históriu, v kontexte ktorej osobitne vystupujú do popredia závažné vady konania spôsobené postupom odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa, a to v intenzite jednak prispievajúcej k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci ale najmä majúcej za následok hrubé odňatie základných ústavných a procesných práv dovolateľov a predstavujúcej deformáciu súdneho procesu ako takého.»

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov... na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, bolo postupom Okresného súdu Bratislava I a postupom Krajského súdu v Bratislave porušené.

2. Rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. 10C/285/2004 a rozhodnutie Krajského súdu sp. zn. 5Co/235/2013 ruší a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľom... priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 25.000,- Eur..., ktoré sú im Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy právneho zastúpenia... sťažovateľom v sume 331,25 Eur na účet advokátskej kancelárie HKP Legal, s.r.o... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovatelia v závere svojej sťažnosti uviedli:

„Žiadame, aby Ústavný súd SR túto sťažnosť prijal na ďalšie konanie, vec predbežne prerokoval a rozhodol vo veci samej nálezom v zmysle čl. VII. tejto sťažnosti.

Zároveň žiadame o prerušenie konania do rozhodnutia vo veci podania dovolania v uvedenej právnej veci. S ohľadom na znenie ust. § 53 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. a ustálenú judikatúru Ústavného súdu v záujme využitia všetkých právnych prostriedkov

sťažovateľ podal voči rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave dovolanie ako aj podnet na podanie mimoriadneho dovolania. Vzhľadom na kolízne plynutie lehôt na podanie dovolania a ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy, podáva sťažovateľ túto sťažnosť pred rozhodnutím Najvyššieho súdu SR o dovolaní vo veci.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní

pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstatou námietok sťažovateľov je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia okresného súdu, ako aj krajského súdu najmä z hľadiska rešpektovania ich práva na súdnu ochranu, v dôsledku porušenia ktorého sa domáhali ako v konaní pred ústavným súdom, tak aj podaním dovolania najvyššiemu súdu.

Ak sa sťažovatelia za tejto situácie domáhali svojho práva jednak na dovolacom súde a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namietajú, bude rozhodovať dovolací súd.

Ústavný súd zaujal preto názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania dovolania a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská proti Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 alebo vo veci Soffer proti Česká republika, sťažnosť č. 31419/04, body 47 a 48). Obdobne v prípade podania riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu centra právnej pomoci je ústavná sťažnosť prípustná až po využití všetkých opravných prostriedkov.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014